1945 оной мартын
28
СРЕДА
№ 60 (4696)
Сэн 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО

Фронтын штабай начальник [ге]нерал-полковник ЗАХАРОВТА

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд Карпат [...]хи хада модотой түбэгтэй газарта добтолгоёо [...] Чехословакида немецүүдэй хамгаалгын газарай [...]гэ түшэг тулгууриин пункт ба харгы замай шу[...] узел болохо БАНСКА БИСТРИЦА гэдэг горо[...]эзэлэн абаба.

БАНСКА БИСТРИЦА городые эзэлэн абахын тү[...]болоhон байлдаануудта генерал-лейтенант ЖМА[...]КО, Румынска армиин корпусна генерал ДЭС[...]ЕСКУ, генерал-майор РУМЯНЦЕВ, генерал-майор [...]НСКИЙ, полковник ПИГИН, полковник ПЕВЗ[...] полковник БОЧКОВ, полковник ЦАЛАЙ, пол[...]ик КАРНАЧЕВ, майор АЛЕКСАНДРОВ, майор [...]ЛЯКОВСКИЙ, майор ТОКАРЕВ, майор ОВЕЧ[...] капитан ДОЛЖЕНКО гэгшэдэй сэрэгүүд; ар[...]ериин генерал-майор КОРЕЦКИЙ. полковник [...]ГОРОДСКИЙ, подполковник СМИРНОВ, подпол[...]ик ЛИТВИНЕНКО, подполковник ВАСИЛЕВСКИЙ, [п]олковник ГУБЕНКО. подполковник ЯРГИН, майор [...]ЩЕНКО, майор ЩЕРБИН гэгшэдэй артиллерист[...]; полковник ТОКАРЕВ гэгшын танкиствууд; авиа[...] генерал-майор КАМАНИН, полковник САПРЫ[...] полковник СЕМЕНОВ, полковник СЕМЕНКО [...]эдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал[...] ПЕТРОВ, полковник БУДАРИН гэгшэдэй са[...]ууд; полковник ГОРЕЛКИН, подполковник ЛЯ[...] гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаhан илалтые тэмдэглэхын тулада [БАН]СКА БИСТРИЦА городые эзэлэн абахын түлөө [...]он байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарhан [...]ненинүүд болон частьнуудые орденуудаар шаг[...]хаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 26 да, 21 часта манай Эхэ [...]й столица МОСКВА болбол БАНСКА БИСТРИ[...]ородые эзэлэн абаhан 2-дохи Украинска фрон[...]шэн габьяата сэрэгүүдтэ, тэрэнэй тоодо кор[...]генерал ДЭСКЭЛЕСКУ гэгшын Румынска армиин [...]үүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар [...] хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ [...]ёнгоо үмэнэhөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо hайн дайшалхы ябуулгануудые хэhэнэй [...] БАНСКА БИСТРИЦЫЕ сүлөөлхын түлөө боло[...] байлдаануудта хабаадалсаhан Таанарай хүтэлжэ [...]а сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Немецкэ булимтарагшадтай хэгдэhэн байлдаа[...]та ами бэеэ үгэhэн геройнуул хэтэ мүнхэдөө [...]шаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша [Сов]етскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

[...]оной мартын 26. № 310

СССР-эй Совнарком, СССР-эй Оборонын Наркомат ба ВКП(б)-гэй ЦК-hаа

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет, СССР-эй Оборонын Арадай Комиссариат ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол мартын 26-да хүндөөр удаан үбдэhэнэйнгээ hүүлээр сэрэгэй дээдэ академиин начальник, большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн ба Улаан Армиин эрхим хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн, Советскэ Союзай Маршал **ШАПОШНИКОВ Б. М.** наhа бараба гэжэ гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Манай гүрэн болбол Улаан Армиин хуушанай ба гайхамшагта полководецуудай нэгэ болохо нүхэр Шапошниковые гээбэ.

Советскэ Союзай Маршал Б. М. Шапошниковай хүдөөлэлгэ Москва городтэ болохо байна.

Хүдөөлэлгэнь гүрэнэй хүзүүн дээрэ абтаба.

Советскэ Союзай Маршал Б. М. Шапошниковай дурасхал Москва городтэ тэрэнэй памятник байгуулгаар мүнхэжүүлэгдэнэ.

Шапошников Б. М.

Энэ оной мартын 26-да хүндөөр удаан үбдэhэнэйнгээ hүүлээр Улаан Армиин хуушанай ба гайхамшагта полководецуудай нэгэн, сэрэгэй Дээдэ академиин начальник, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй членэй кандидат ба СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Советскэ Союзай Маршал Б. М. Шапошников наhа бараба.

Нүхэр Шапошников болбол ородой хуушан армиин сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд соохоо Улаан Армиин байгуулагдажа эхилhэн сагhаа хойшо тэрэнэй зэргэдэ түрүүлэн орожо, сэрэгэй томохон хүтэлбэрилэгшын хамаг бүхы эрдэм мэргэжэл ба дүршэлые Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсые эмхидхэхэ, байгуулха ба бүхэжүүлхэ хэрэгтэ үгэhэн байна.

Улаан Армиин зэргэдэ нүхэр Шапошников болбол харюусалгата тушаал зэргэнүүдые ээлжэ ябаhан байна гэбэл: хэдэ хэдэн сэрэгэй округуудай командалагша, сэрэгэй академиин начальник, Улаан Армиин генеральна штабай начальник, оборонын Арадай Комиссарай орлогшо ба hүүлэй үедэ сэрэгэй Дээдэ академиин начальнигай тушаалда хүдэлhэн байна.

Үни удаан сэрэгэй алба хэхэдээ нүхэр Шапошников болбол социалистическэ Эхэ оронойнгоо хамгаалгада Улаан Армие бэлдэжэ, Улаан Армиин дайшалхы мэргэжэлые улам hайжаруулхын түлөө, тэрэнэй командна кадрнуудые бэлэдхэхын ба хүмүүжүүлхын түлөө зориг зүдхэсэтэйгөөр хүдэлмэрилөө.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдые Улаан Армиин толотомо hайнаар илаhан ябадалда нүхэр Шапошниковай олон жэлдэ хэhэн творческо ажалай бага бэшэ хубинь оролсоhон байна.

Нүхэр Шапошниковай үрэжэлгэ hайн ажалые хэдэ хэдэн орденуудаар шагнажа Советскэ Правительство тэмдэглэhэн байха юм. Нүхэр Шапошников Ленинэй орденоор гурба дахин, Улаан Тугай орденоор хоёр дахин, Суворовой 1-дэхи зэргын орденоор, Улаан Одоной орденоор хоёр дахин шагнагдаhан байна.

Манай партиин үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Шапошников болбол Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ өөрынгөө ажабайдалай hүүлшын минута болтэр, бусалма ехэ дүүрэн хүсөөрөө үнэн шударгуу байжа, манай Эхэ ороной патриодой ульгэр жэшээ өөрынгөө бөөэр харуулдаг байгаа.

Нүхэр Шапошников тухай дурасхал советскэ арадай зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө хадагалагдаха.

Сталин, Жуков, Василевский, Ворошилов, Тимошенко, Буденный, Булганин, Щербаков, Антонов, Месецнев, Говоров, Баграмян, Рокоссовский, Конев, Петров, Еременко, Малиновский, Толбухин, Масленников, Тюленев, Пуркаев, Ковалев М. П., Артемьев, Воронов, Хрулев, Яковлев, Федоренко, Новиков, Воробьев, Пересыпкин, Штеменко, Голиков, Смородинов, Мордвинов, Калинин, Чибисов, Филичкин, Давыдов, Пухов, Олмецкий, Петухов, Муравьев, Ковалев, Соколов-Соколенок.

Мэдээсэл

Советскэ Союзай Маршал Б. М. Шапошниковай хүдөөлэлгые эмхидхэхын тулада нүхэд Голиков Ф. И., Горкин А. Ф., Попов Г. М. ба Мордвинов В. К. гэгшэдэй составтай комисси байгуулагдаа.

[И]змаилда Суворовой памятник асарагдахань

[...]илай арад зон хадаа үшөө [...]ондо агуухэ арадай пол[...] Суворовой дурасхалые [...]үүлхын түлөө тэрээндэ [...]ик бүтээлгэдэ мүнгэ суг[...], Одессын скульптор [...] гэгшэдэ тэрээниие хэ[...]лгаhан байгаа. Скуль[...] хадаа морин дээрэ [...] Суворовой бэеые шуд[...] тэрэниэ Измаилда абааша[...]даагүй байhан юм. Тэрээн [...]4 ондо болоhон дайн сэ[...]д хэhэн бэлэй. Тэрэ гэhээр изобразительна искусствонуудай одесско музейн хашаа соо түс памятник байгаа.

Измаилай советскэ ба партийна организацинууд ойрын саг соо тэрэ памятнигые өөрынгөө городто асаржа, тусхай түхеөрэлгэтэйгөөр байгуулха гэжэ шиидхэбэ. Городойнгоо эзэмдэгшэдhээ сүлөөлэгдэhөөр нэгэ жэлэй ойн үдэртэ энэ памятник нээгдэхэ байна.

ХОЙТО ФЛОТ. Дайн сэрэгэй үедэ «Валерьян Куйбышев» гэжэ Эсминец хэдэн арбаад дайшалхы походуудые хэжэ, командованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ hайнаар дүүргэhэнэйнгээ түлөө Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Валерьян Куйбышев» гэжэ Улаантугта Эсминец.

В. Ковригинай фото (ТАСС-эй фотохронико)

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал ТОЛБУХИНДА

Фронтын штабай начальник

Генерал-лейтенант ИВАНОВТО

3-дахи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мүнөөдэр, мартын 26-да, Австриин хилэ тээшэ ороһон замуудые халхалжа байгаа немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд ба харгы замуудай томо узелнууд болохо ПАПА ба ДЕВЕЧЕР гэдэг городуудые эзэлэн абаба.

ПАПА ба ДЕВЕЧЕР гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ГЛАГОЛЕВ, генерал-лейтенант МИРОНОВ, генерал-лейтенант ТИХОНОВ, генерал-майор РОЖДЕСТВЕНСКИЙ, генерал-майор СЕРЕГИН, генерал-майор ДЕНИСЕНКО, генерал-майор ИВАНОВ, генерал-майор БОГДАНОВ, полковник ЛАРИН, полковник СТЕПАНОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-полковник НЕДЕЛИН, артиллериин генерал-майор КАРЛИН, артиллериин генерал-майор БРЕЖНЕВ, артиллериин генерал-майор ГУСЕВ, артиллериин генерал-майор ВЕЛИКОЛЕПОВ, артиллериин генерал-майор ДАНЬШИН, подполковник ЖИВУЦКИЙ гэгшэдэй артиллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник КРАВЧЕНКО, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ВОЛКОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ПАВЕЛКИН, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ШТРОМБЕРГ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор САВЕЛЬЕВ, полковник МИХНО, полковник СЕЛЕЗНЕВ, полковник ВОРОНОВ, полковник ЖИЛИН, полковник БЕЛОГЛАЗОВ, подполковник ОВЧАРОВ, полковник ОБДАЛЕНКОВ, полковник САХАРОВ, полковник ОСТАПЕНКО, подполковник САРОЧИНСКИЙ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник СУДЕЦ, авиациин генерал-лейтенант ТОЛСТИКОВ, авиациин генерал-майор ТИЩЕНКО, полковник СМИРНОВ, полковник ИВАНОВ, полковник ТЕРЕХОВ, подполковник ШАТИЛИН гэгшэдэй лётчигууд; полковник ВОДОВАТОВ, полковник ФАДЕЕВ гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхеэ холбооной сэрэгүүдэй генерал-лейтенант КОРОЛЕВ гэгшын хэлхеэ холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада ПАПА ба ДЕВЕЧЕР гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд болон частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 26-да, 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абаһан 3-дахи УКРАИНСКА фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө ПАПА ба ДЕВЕЧЕР городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной мартын 26. № 311.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 26-ай оперативна мэдээн

Мартын 26-ай туршада 3 дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд КЕНИГСБЕРГҺЭЭ баруун урдуур ФРИШ ГАФ тохойн эрье дээрэ дайсанай сэрэгүүдэй бүлэгые усадхаха ябадалаа дүүргэжэ, ГРОСС ХОППЕНБРУХ, РАЙНШЕНХОФ, ДОЙЧ БАНАУ гэдэг һуурин газарнуудые ба РОЗЕНБЕРГ гэдэг портые эзэлэн абаад, дайсанай бута нэрьегдэһэн частьнуудай үлэгдэлые КАЛЬХАЛЬЦЕРХАКЕН хушуунай оршондо намнан гаргаһан байна. Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, энэ райондо мартын 26-да болоһон байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 21.000 офицерые плендэ абаба.

ГДАНЬСКА (ДАНЦИГСКА) зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ПРАУСТЕР-ПФАРРГОРФ, ГРОСС ЛЯНД, АЛЬБРЕХТ, ПФАРДОРФ, МАТЦКАУ, ШЕНФЕЛЬД, ЦАНКЕНЦИН, ШЮДДЕЛЬКАУ. ВОННЕБЕРГ, ХЕЛЛЕ ГДАНЬСКАҺАА (ДАНЦИГҺАА) баруулжаа 2 километртэ НЕНКАУ, МИГГАУ, ПЕЛОНКЕН, КЕНИГСХОФ, ВАЙСХОФ, РОТХОФ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа. Энэ райондо мартын 25-ай байлдаануудта 1.300 гаран немецкэ солдат болон офицернүүд плендэ абтаһан байна.

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд Карпат кудархи хада модотой түбэгтэй газарта добтолгоёо хэжэ, Чехословакида немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт ба харгынуудай шухала узел болохо БАНСКА БИСТРИЦА гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 50 гаран ондоо һуурин газарые, тэдэнэй дунда ГОРНЯ ЛЕГОТА, ЯСЕНЕ, РАЗЛОКА, ПОДКОНИЦЕ, ПРЕХОД, СЕЛЬЦЕ, САСОВО, СКУБИН, МАЛАХОВ, РАКИТОВЦЕ, ТУРОВА, БУДЧА гэдэг газарнуудые ба ВЛКАНОВА, РАДВАНЬ, СЛОВАЦКА ЛЮПЧА, ЛУЧАТИН, ЗАМОСТЕ, ПОДБРЕЗОВА гэдэг түмэр замай станцинуудые эзэлэн абаа.

Мартын 25-да тус фронтын сэрэгүүд дайсанай 1.000 гаран солдат болон офицернүүдые плендэ абаба.

3-дахи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мартын 26-да Австриин хилэ тээшэ ороһон замуудые халхалжа байһан немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд ба харгынуудай томо узелнууд болохо ПАПА ба ДЕВЕЧЕР гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 100 гаран ондоо һуурин газарые, тэдэнэй дунда БАКОНЬПОТЕРД, ЛОВАСПАТОН, ВАНЬОЛА, КУП, НОСЛОП, ДОБА, ШОМЛОВЕЧЕ, ШОМЛОВАШАРХЕЛЬ, ПАДРАГ, НАДЬВАЖОНЬ, ВА-

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б-М. Үнэнэй» 1945 оной мартын 27-ой номерто).

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АЛЕКСЕЕВА Цыцик Семейшиковнае—Курумканай аймагай Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозэй колхозница.

2. АНЧИРОВА Ламажаб Батуевнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. АНДРЕЕВА Имилия Кирилловнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй «Волна» колхозой колхозница.

4. БОДРОВА Дарья Константиновнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. БУДАЕВА Дулма Отачиевнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. ВЫЛКОВА Лидия Александровнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Шаньковa тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

7. ЗОНХИЕВА Лубсан Арсалановнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

8. ИЧИГЕЕВА Дулгар Эрдынеевнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомоной Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. КОЛМАКОВА Улита Степановнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомоной «Волна» колхозой колхозница.

10. МАЛЫГИНА Евдокия Егоровнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй «Волна» колхозой колхозница.

11. ПАНЬКОВА Евдокия Ивановнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Ко[illegible] тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

12. РАДНАЕВА Цыбжит Га[illegible]цэвнае—Курумканай айма[illegible] Харамодоной сомоной Свердло[illegible] нэрэмжэтэ колхозой колхозни[illegible]

13. ТУРЛАКОВА Бальж[illegible] Доржиевнае—Курумканай ай[illegible]гай Харамодоной сомоной Све[illegible]ловой нэрэмжэтэ колхозой [illegible]хозница.

14. СКАСЫРСКАЯ Ма[illegible] Алексеевнае—Баргажанай ай[illegible]гай аймисполкомой хүдэлмэ[illegible]шэн эхэнэр.

15. ХАМИДУЛИНА Галин[illegible] Хамидуевнае—Курумканай ай[illegible]гай Харамодоной сомсове[illegible] Свердловой нэрэмжэтэ колх[illegible] колхозница.

16. ЦЫДЕНОВА Ханда [illegible]боевнае—Курумканай айма[illegible] Харамодоной сомоной Калини[illegible] нэрэмжэтэ колхозой колхозни[illegible]

17. ЦЫБИКЖАПОВА Наса[illegible] Аюровнае—Курумканай айма[illegible] Харамодоной сомоной Свердло[illegible] нэрэмжэтэ колхозой колхозни[illegible]

18. ЦЫБЕНОВА Дулгар [illegible]гаевнае—Курумканай айма[illegible] Харамодоной сомоной Свердло[illegible] нэрэмжэтэ колхозой колхозни[illegible]

19. ЦЫВПЛЕВА Дарья Ива[illegible]нае—Баргажанай аймагай Ба[illegible]жанай сельсоведэй «Крас[illegible] Октябрь» колхозой колхозни[illegible]

20. ШАЙДАНОВА Бул[illegible] Зурановнае—Курумканай ай[illegible]гай Харамодоной сомоной Св[illegible]ловой нэрэмжэтэ колхозой [illegible]хозница.

21. ШЕРХОНОВА Булган [illegible]колаевнае—Улан-Удэ городой [illegible]лезнодорожно районой гэрэй [illegible] эхэнэр.

22. ЭРДЫНЕЕВА Цы[illegible] Шойнжуровнае—Курумканай [illegible]магай Харамодоной сомо[illegible] Свердловой нэрэмжэтэ колх[illegible] колхозница.

23. ЯНГАПОВА Цырма Ар[illegible]заевнае—Курумканай аймa[illegible] Баргханай сомоной Молото[illegible] нэрэмжэтэ колхозой колхозни[illegible]

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уял[illegible] дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной мартын 16.

Урдахи нэгэ заводто дайшалхы машинануудые хо[illegible]жо байна.

Ж. Берландиин фото. (ТАСС-эй фотохроник[illegible])

Үндэр ургасын түлөө мүрысөөн

Колхозтнай тарилгадаа бэлэн гү?

Түрүү колхозуудһаа жэшээ абаха

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоор абтаба). Аймагай түрүү колхозууд хабарай полевой хүдэлмэриин бэлэдхэлые шиидхэжэ байна. Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууддай түсэбүүдые нилээдгүй дүүлэн дүүргөө. 6500 шаргын ородо поли дээрэ 7743 шарга наг шэбхэ гаргаа. 100 центнер үнэһэн суглуулагдаһан байна. Ургэшэлэн нютагай бусад үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри эршэмтэйгээр үргэлжэлһөөр. 32 плуг, 5 сеялкэ, 16 борной, хомут тонэг, 78 тэргэ хаһа соогоо заһабарилагдаба. Тарилгада ябаха 100 моридоо амаргажа байна. 35 эмниг морин, һүбай үхэр болон сар һургаа. Тарилгын үедэ мори малагай эдихэ тэжээл бэлэдхэгдэһэй. 800 центнер үбһэн, 800 центнер зелёнко таһалагдажа, дадирай харюусалга доро үгтэһэй.

...рэшэлэн «Улаан Удэнгэ» колхозой члепүүд тарилгада баһал бэлэдхэлтэй байна. Поли дээрэ наг шэбхэ зөөхэ түсэбөө ... процент дүүргэһэн, 90 центнерэй орондо 92 центнер ...э суглуулһан, 3 центнер ...унай аргал түсэбһөө гадуур ...ихэһэн байха юм. Мүн 400 ...р тарялангай газар дээрэ ...н тогтоогдоо.

...рилгада хэрэглэгдэхэ хүдөөгэй машина зэмсэг болон хомут тоног тэргэ гэхэ мэтэнүүд бүгэдэ бэлэн бэлонхой. 38 плуг, 3 сеялкэ, 30 тэргэ, 50 хомут тоног гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүд һайн шанартайгаар хаһа болзор соогоо бэлэдхэгдэһэн байна.

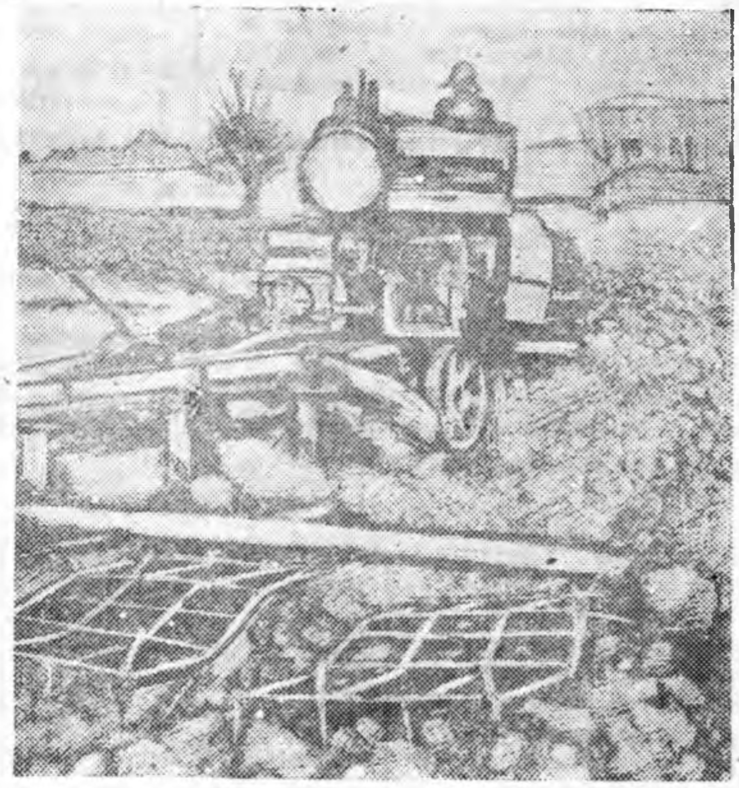
Зүгөөр, тарилгада бэлэдхэлээр түрүүлжэ ябаһан дээрэхи колхозуудай һайн хүдэлмэри аймагай бусад колхозуудта ульгэр жэшээ боложо үгөөгүй байха юм. Тэрээн дээрэһээ олохон колхозууд аяар мүнөө хүртэр хабарай полевой хүдэлмэридэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй байһаар. Зарим колхозууд тарилгадаа хүрэхэ үрһэшье хаагаагүй, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэбүүдые хахадлаашьедүй шахуу байха юм. Мүн тарилгын үедэ мори унаада эдюулхэ тэжээлгүй һууһан колхозууд сомон бүхэндэ шахуу бии байна..

Селендумын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хүдөө-ажалай машина зэмсэгэй заһабарилга мүнөө хүртэр дүүргээдүй. Сеялкэ болон бусад шухала машинануудай заһабарилга эхилээшьегүй байха юм. Агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэб хахадлаашьедүй. Поли дээрэ 4.000 шарга наг шэбхэ гаргахын оронд 1859 шарга гаргаһан, 350 гектарай орондо 180 гектарта саһа тогтооһон байна. Үнэһэ болон шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэринүүд бүришье хангалтагүй. Тарилгын бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ябажа байгаа колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэргэхэ ябадалда тон бага анхарал табигдана.

«Ленинский путь» колхозой члепүүд баһал дээрэхи колхозһоо үлүү бэшэ байдалтай. Эндэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри хэрэгсээтдэдэггүй дээрэһээ поли дээрэ наг шэбхэ, шубуунай аргал, үнэһэ суглуулха түсэбүүд дүүргэгдэхэ ягаашьедүй байһаар. Мүн мори унаануудынь шадал шэнээгүй туранхайнууд. Хэды тиимэ байбашье түс колхозой хүтэлбэрилэгшэд мори унаагаа амаруулжа һайн тэжээлдэ табиха болон тарилгада бэлэдхэлэй бусад хүдэлмэринүүдые түргэн дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаагүй байһаар.

Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилхэ саг газаа эрожо ерөө. Тиимэ тулада ойрын үдэрнүүдтэ дутуу дунданууттай байһан колхозууд гээгдэлнүүдээ дары усадхаха хэмжээнүүдые абажа түрүүшүүлтэй зэргэшэхын түлөө эрид тэмсэхэ ёһотой. Хэрбээ полевой хүдэлмэриие бэлэдхэлгүй задагай зайлаар уттаа һаа тарилгые оройтуулжа үндэр ургаса хүряаха ябадалаа өөһэтөө хаһаха байһанаа эдэ гээгдэнги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэхэ зэргэтэй. Хэрбээ колхозно газартаряаланһаа абтаха үндэр баян ургаса хүряаха ябадал хаһаад байгаа һаа Эхэ орон болон фронтын урда сэрэгэй үеын шанга хуулияр харюусаха байһанаа тэдэ гээгдэнги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд баһал мэдэлсэхэ байна.

Г. САБЖАЕВ.

Туркменскэ ССР-эй Кагановичска районой «Искра» колхозой тракторист Самат Довран тэгшэ хабарай эртын тарилга дээрэ. Тэрэ хадаа үдэртөө 1,5 нэрмо дүүргэнэ.
С. ДЕМИНОЙ фото (ТАСС-эй фотохронико).

Сабшалан дээрээ наг шэбхэ гарган

Медальта луговод Б. Бадмаев «Зургаанай зам» колхозой сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ жэлһээ жэлдэ оролдолгоо гаргана. Тэрэнэйнгээ ашаар нүхэр Бадмаев ходо үндэр ургаса хүряажа Хөжэнгэ соогоо суута гараа.

Нүхэр Бадмаев өөрынгөө дааажа абаһан сабшалан дээрэ үтэгжүүлгэ һайнаар хэжэ үһалдаг, бүхы газараа шулуу бургааһануудһаань сэбэрлэдэг дээрэһээ ямаршье ган жэлэй болоо һаа бэшэ колхозуудаа булиха ургаса хүряадаг юм.

Мүнөө жэлдэ нүхэр Бадмаев урдынхиһаа үшөө ехэ үбһэ хүряахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсөн сабшалан дээрээ наг шэбхэ элбэгээр гаргажа байна. Һүүлэй мэдээгээр нүхэр Бадмаевай хүтэлбэри доро «Зургаанай зам» колхозой сабшалан дээрэ 7.000 гаран шарга наг шэбхэ гаргадаа.

Д. ЖАПОВА.

ГАЗАРАА УҺАЛЖА, ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

...най республикын колхозуудта мүнөө жэлдэ хүдөөгэй бүхы культуранууд болон сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ гэһэн харюусалгатай зорилго табигданхай. Тиихэлээрээ ...алан болон хадалан дээрэ ...ехническэ хэмжээ-ябуулгануудые эрхим шанартайгаар ...эжэ энэ зорилгые дүүргэхын түлөө колхозно таряашад ...һээ хойшо тэмсэхэ болоно. ...рай хүрьһэндэ шииг нойто ...ха ябадал үндэр ургасын ... тэмсэлдэ түсгаар удхатай ... Тарилгын урда тээ хура ...ой багаарородог манай ...бликада хүрьһэндэ шииг ... тогтоохо ябадал бүри ехэ ...й юм. Мүн энэ үедэ ношье ургасада шииг нойто ...дуталаг.

...жэр байгаалиин уларилһаа ... хэжэ хура бороо оруулжа ...гүй байһан тулада газ... ...рьһэндэ шииг нойто байл... ...үхы аргаяа хэрэглэжэ үн... ...гаса хүряаха ёһотойбди. ...у колхозууд болон колхоз... ... сабшалан хадалангаа ... үндэр ургаса хүряаха ...аргаяа бүрин хэрэглэнэд. ...анай аймагай «Большевик» ...Ворошиловай, Карл Марксай ...рэмжэтэ колхозууд хура ...й дутамагшье һаа дунда зэргээр гектар бүриин 11 центнер таряа хүряадаг байха юм. Республикын солото луговод В. А. Герасимов үнгэрэгшэ жэлэй дунда зэргээр гектар бүхэнэй 36 центнер, опытно участогһаа га бүриин 100 центнер үбһэ хүряаһан байна. Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой члеп нүхэр Идамжановай хүтэлбэрилдэг герасимовска звено 1944 ондо гектарай 45 центнер үбһэ хүряагаа һэн. Тиихэдэнь энэ аймагай үбһэнэй ургасын гектар бүриин дунда зэргэ 7 центнер байһан юм. Эдэнэр имагтал газараа һайнаар үһалһанайнтаа ашаар иимэ ургаса хүряажа шадаа.

Зүгөөр, хүдөө нютагуудтахи элонхи хүтэлбэрилэгшэд байгаалиин хура бороо хүлеэгээд лэ, газараа үһалха ямаршье хэмжээ абадаггүй байха юм. Республикын колхозуудай сабшалан хадалангай хабар-зунай үһалууридаа холо хангалтагүй бэлэдхэжэ байһан ябадал энээн дээрэһээ тодо һонорюор элирнэ.

Бичурын аймагай колхозууд энэ жэлдэ 2.000 гектар тарялан, 2.800 га сабшалан һайрамаар үһалха түсэбтэй юм. Аймагай хүтэлбэрилэгшэд энэ ехэ хүдэлмэридэ һайса бэлэдхэхэ ёһотой байһан аад, юушье хээгүй байхань жэгшүүритэй байна. Газар үһалха болон герасимовска звенонүүд юрэл ёһын тулада эмхидхэгдэнхэй. Газар үһалагшадые бэлэдхэхэ хүдэлмэри огто ябуулагданагүй. Түс аймагай ахалагша мелиоратор колхозно бригада, звенонүүдаар ябажа үндэр ургасын хойноһоо тэмсэхын орондо аймагай таһагта бухгалтер болоод һууҗа байха юм. Мүн Хабар-зунай үһалууридаа Кударын аймаг хангалтагүй бэлэдхэлтэй. Үһалууридаа хэрэглэгдэхэ лесоматериал бэлэдхэхэ түсэбөө арайхан хахадлаһан, 220 гаран колхозникуудые газарай үһалууридаа таһалхын орондо ойролдоо 120 хүниие олоһон байха юм. Иимэ баримтанууд Кяхтын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Прибайкальска, Тарбагатайн аймагуудаар үзэгдэнэ.

Һаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой бюро республикын колхозуудаар сабшалан болон хадалангай хабар-зунай үһалууридаа бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, энэ шухала хэмжээ-ябуулгын хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһые тэмдэглээд, сабшалан хадалангай үһалууридаа бэлэдхэлэй дутуунуудые дары усадхаха эрид хэмжээ абахыень республикын Наркомзем, ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдһээ эрилтэ хэбэ.

Республикын партийна советскэ, газартаряалангай органууд үһалагдадаг газартай колхозуудаар үһалууриин түсгаар звено эмхидхэхэ, колхозно мелиоратор-мастернуудые богонихон болзор соо шэлэн олохо уялгатай.

Таряан ажалай бригада бүхэнһөө бүридэһэн герасимовска звенонуудые һэргээхэ болон шэнээр эмхидхэхэ ябадал мүнөө хүртэр унжагайрһаар. Энэ хүдэлмэри баһал дары сагаа шиидхэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ хабарай һайрам пообшорһон хүтэлбэрилэгшэдые хүлеэхэгүйнь мэдээжэ.

Тиихэдээ герасимовска болон газар үһалагшадай звенонуудай члепүүдые хүсөөжэ эмхидхэһөөрөө хизаарлаха бэшэ, харин тэдэнэрэй дунда хүдэлмэри ябуулжа үһалууриин түсэб дүүргүүлхэ ябадал хангаха шухала.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро сабшалан болон хадалангай газар дээрэ һайрамай үһа тогтоохо хүдэлмэреэр апрелиин 1-һээ 10 хүртэр колхозникуудай нийтын гаралга эмхидхэхыень республикын Газартаряалангай наркомат, ВКП(б)-гэй айком болон аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдые уялгалба. Энэ саг соо колхоз бүхэндэ шадаал һаа олон зэниие гаргажа, тэдэнэрэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, политическэ нийтын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

Газараа һайнаар үһалхын түлөө һубаг канава болон үһалууриин бүхы хэрэгсэлнүүдые саг болзор сооиь һайса бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэридэ һубаг канавануудые заһабарилха дүй дүршэлтэй үтэлһэн колхозникуудые ябуулха хэрэгтэй.

Газарай үһалууриин түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинуудай үүргэ угаа ехэ. Гэбэшье олонхи МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд аяар мүнөө хүртэр газар үһалха машина зэмсэгүүдэй заһабарилга болон тэрээгээр хүдэлмэрилхэ кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар юушье хээгүй байха юм. Энээниие саатадаа тэсэшэгүй гээшэ. Республикын Наркомзем болон МТС-үүдэй директорнууд газар үһалха эньһото машина зэмсэгүүдые һэргээн заһабарилга енэ дары дүүргэһэн байха зэргэтэй.

Сабшалан болон хадалангай үндэр ургаса хүряаха ябадал ехэнхидээ газарай үһалуури хэр зэргээр үнгэргэһэнһөө болохо байһаниинь аймагай газартаряалангай орган болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэжэ, үһалууриин хүдэлмэриие саг болзор сооиь үнгэргэхэ бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ уялгатай.

Б. ЗОНХОЕВ, ВКП(б)-гэй Обкомой малажалай таһагые даагшын орлогшо

Советскэ Информбюроhоо

(Үргэлжэлэл. Эхининь 2-дохи нюурта).

СОЛЬ, БАЛАТОНУДВАРИ, ОРВЕНЬЕШ, ОСЕФО, ТИГАНЬ гэдэг томо hуурин газарнуудые ба ПАЗИ, РОМАНД, БАКОНЬ-ТАМАШИ, АППАТЕСЕР, НАЛЬДИМОТ, АЙКА гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлэн абаhан байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанэртай байлдаанууд ба тагнуулшадай зэдэрэлгэ болоо.

Мартын 25-да бүхы фронтнууд дээрэ 180 немецкэ танк болон самоходно ехэ буу гэмтээгдэhэн ба үгы хэгдэhэн байна. Агаарта болоhон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 37 самолёт унагаагдаба.

★ ★ ★

Манай авиаци Гданьскда (Данциг) добтолго хэбэ

Мартын 2?-ай hүни манай хүнэ бомбардировщигууд **Гданьскдахи (Данциг)** дайсанай сэрэгэй объектнүүдтэ хүсэтэ сохилтонуудые хэбэ. Бомбоюлтын эсэстэ **Гданьск (Данциг)** гэдэг **фортдо ба түмэрзамай узел дээрэ хүсэтэ тэhэрэлтэнүүд хойшолоншой ехэ-ехэ түймэр гаргаа.** Дайсанай нефтехранилища, түмэрзамай состав болон портдо байhан транспортнууд галда шатаhаар байгаа.

Мартын 26-ай үдэрэй туршада манай бомбардировщигууд **Гданьск (Данциг)** гэдэг город ба портдо сохилтонуудые хэхэ ябадалаа үргэлжэлүүлбэ.

* * *

Кенигсбергhээ баруун-урдуур 3-дахи Белорусска фронтын сэрэгүүд Фриш-Гаф тохой тээшэ хашагдаhан дайсанай сэрэгүүдэй бүлэгые усадхаха ябадалаа дүүргэбэ. Советскэ частьнууд Бапау мүрэнине гаталан гараад, немецүүдэй эсэргүүсэлтые нуга дарaжа, Дойч Бапау гэдэг түшэг тулгууриин пунктые эзэлэн абаа. Манай сэрэгүүд амжалтаяа хүгжөөжэ, Розенберг гэдэг портые эзэлэн абаха зуураа намагтай багахан хошуун тээшэ немецүүдые намнаба. Байлдаанай болоhон газар гитлеровецүүдэй үхэрнүүдээр бүрхээгдээ. Дайсан болбол үлаа олон буу зэбсэг ба сэрэгэй материалнуудые хаяжа ябажа, эмхи гуримаа алдан сухарина. Манай сэрэгүүд олон танк ба хуягта транспортёр, зуугаад полевой ехэ буу, хэдэн мянган автомашина, 53 паровоз, түмэрзамай 1.380 вагон, hомо хэрэгсэл болон сэрэгэй хубсаhа хунартай 67 склад буляан абаhан байгаа.

Уридшалан абтаhан мэдээнэй ёhoop, мартын 26-най байлдаануудта түс фронтын сэрэгүүд 21.000 гаран солдат болон офицерые плендэ абаба. Хяа бута нэрьегдэhэн дайсанай частьнуудай солдатууд ба офицернууд эсэргүүсэлтээ зогсоожо, буу зэбсэгээ хүряана. Плендэ орогшодой тоо ходоод олошоржо байна.

◆ Гданьска (Данцигска) зүгтэ манай сэрэгүүд баруун талаhаань добтолгоёо хүгжөөжэ, дайсанай хамгаалгын хоёрдохи рубежые hэтэ сохёо. Немецкэ бүхэжүүлгэнүүдэй зурууд газарай Гданьскын урда тээхи hүүлшын бүхэжүүлгэ болохо 3-дахи хамгаалгын рубежын гүн дунда байлдаанууд боложо байна. Советскэ танкистнууд болон ябган сэрэгшүүдэй хүсэтэ сохилто хэhэнэй эсэстэ Хелле түшэг тулгууриин пункт эзэлэгдэжэ Гданьск город шадарай — Эмауса гэдэг захада сүмөрэн орохо ябадал хэгдэhэн байна. Манай ондоо частьнууд үни удаанай бүхэжүүлгэнүүдые дабажа, хойто талаhаань Гданьскада дүтэлжэ ябана. Дайсанай позици саг үргэлжэ манай артиллеридэ буудагдана, агаарhаа авиациин бомбодолго ба штурмовой сохилтонуудта дайрагдана. Нэгэ үдэрэй байлдаануудта 35 немецкэ танк болон хуягта транспортёр, мүн тэрэшэлэн 80 гаран полевой ба зенитнэ ехэ буу үгы хэгдэhэв байна.

Манай авиаци Данцигска бухтада 2 пароход, 3 катер, 5 баржа шэнгээгээ. Дайсанай бусад суднануудые бомбонуудай сэлэ тудаhан ябадал тэмдэглэгдэhэн байгаа.

◆ 2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд Карпат худар добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Дайсан болбол хада соогуур баригдаhан хамгаалгын түхеэрэлгэнүүдтэ түшэглэжэ Зволен городhоо хойгуур Грон мүрэнэй зүүн эрье дээрэ плацдармаа алдангүйгөөр бариха гэжэ hэдэhэн юм. Энэ участок дээрэхи немецүүдэй эсэргүүсэлтын центр хадаа Грон мүрэнэй хоёр талаар гараhан харгынуудай шухала узел болохо Банска Бистрица гэдэг город болоно. Манай сэрэгүүд Банска Бистрицын зүүн хубида хүрэжэ городой захада үйлсын байлдаануудые хэбэ. Энээнтэй нэгэ доро Грон мүрэнэй баруун эрье дээрэ hаяхан плацдарм эзэлhэн манай ондоо частьнууд түс городто урда талаhаань орохо замые халхалжа байhан Радвань гэдэг тосхоние эзэлээ. Самоходно ехэ буунуудаар хүсэжүүлэгдэhэн дайсанай ябган сэрэгүүд хэдэн контратака хээ. Манай боецууд немецүүдые сухарюулан сохижо, тойрон орохо маневр хээд. Банска Бистрица городой үйлсэнүүдтэ сүмэрэн ороhон байгаа. Гитлеровецүүд хамгаалан тулахаар таарууллhан шулуун гэрнүүд соо орожо бүхэжэhэн юм. Советскэ частьнууд, штурмовой бүлэгүүд ябуулгаяа хэжэ дайсанай эсэргүүсэлтын гуламтануудые бута нэрьен hалгаажа, Грон мүрэн дээрэхи немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт болохо Банска Бистрица гэдэг городые эзэлэн абаа. Олон тоото буу зэбсэг ба сэрэгэй материалнууд буляагдан абтаhан байна.

3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо амжалтатайгаар хүгжүүлбэ. Советскэ танк болон ябган сэрэгүүд эрмэлзэлгэтэ сохилтонуудаараа таарууд позицинууд дээрэ бүхэжэн аhалдаха аргаболомжо үгэнгүйгөөр забhарай рубежнүүдhээ дайсание хүбхо сохин намнаба. Урагшаа ехэ ой модые дайсанhаа сэбэрлээд, манай сэрэгүүд Папа городой түлөө байлдаануудые хэhэн байгаа. Немецүүд Австриин хилэ тээшэ орохо замуудые халхалжа байhан энэ хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт ба харгы замуудай шухала узелые үсэд шангаар хамгаалаа. Советскэ частьнууд тойрон орохо маневр хэжэ, дайсанай гарнизоной сухариха замые таhалаа. hүниндөө манай сэрэгүүд айхабтар шэнгэ үйлсын байлдаануудые хэhэнэйнгээ эсэстэ Австро-венгерскэ хилэhээ 50—60 километрын газарта байhан Венгриин ажаүйлэдбэриин центр болохо Папа городые эзэлэн абаба. Үсэгэлтэр Варошлед городые эзэлэн абаhан манай ондоо частьнууд түмэрзамые зубшан баруун тээшээ түргэнөөр дабшажа, Девечер гэдэг городhоо немецүүдые хүбхо сохин гаргаа. Балатон нуурай баруун-хойтохи эрьеые зубшан добтолжо ябаhан советскэ частьнууд Тигань гэдэг хахад аралые хамгаалжа байhан дайсанай нэгэ разделениинуудэй сухариха замые таhалжа, тэдэнүүдые бута нэрьен hалгааhан байна. Үдэрэй туршада хэдэ мянган гитлеровец үгы хэгдэhэн. 45 танк, 43 хуягта транспортёр гэмтээгдэhэн ба галдагдаhан байгаа.

Советскэ сэрэгшэд немецкэ булимтарагшадтай байлдаануудта шэн зориг ба геройствын үлгэр жэшээ харуулна. Гвардиин улаанармеец Чеснов гэгшэ нэгэ байлдаанда 7 гитлеровецые үгы хэжэ, танк буудаха үхэр буу буляан абаба. Энэ зүрхэтэ боец тэрэ үхэр буугаа түргэнөөр эрьюүлэн тодхожо, хэhэн буудалгаараа немецкэ самоходно ехэ буye галдаа. Гвардиин улаанармеец Гусакович гэгшэ хам оролсоhон гар тулалдаагаар немецкэ нэгэ офицер ба 3 солдадые алаад, hүүлээрнь танк унагааха гранатаар дайсанай хуягта транспортёрые гэмтээhэн байна. Ахалагша лейтенант Осиповой самоходно ехэ буунуудай батарей дайсанай колоннуые бута нэрьен hалгаажа, немецкэ танк ба 8 автомашиные галдаад, рогто шахуу гитлеровецүүдые үгы хэбэ. Гвардиин капитан Василенко гэгшын батарейн артиллеристнууд дайсанай контратакые сухарюулан сохижо, 3 танк ба 4 хуягта транспортёрые гэмтөөгээ.

Хилын саана

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, мартын 25. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: Нейметенhээ зүүн-урдуур ба Рурска областьhоо хойгуур Рейные гаталан гараhан союзнигуудай сэрэгүүд амжалтатайгаар урагшаа дабшажа ябана. Добтолгын эхиндэ хүсэтэ эсэргүүсэлтэ үзүүлээгүй дайсан үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлжэ эхилбэ. Теэд союзнигуудай сэрэгүүд өөрынгөө плацдармнуудые бүхөөр барижа байна. Реес, Динслакен гэдэг городуудта байлдаанууд болоhоор. Союзнигуудай сэрэгүүд Лешне дээрэхи каналай Шлюзнүүдые дайсанhаа сэбэрлээд, мүн тэрэшэлэн Шезель, Шпеллен, Верде, Ленен, Оверб рук ба Вальзум гэдэг городуудые эзэлбэ. Нэгэ хэды пунктнуудта союзнигуудай сэрэгүүд Рейнhээ зүүлжээ 8 километр дабшаба.

Ябган сэрэгүүдэй добтолгын эхилхын урда тээ Рейнын нүгөө талада бууhан авиадесантна частьнууд хараалагдаhан объектнүүдые эзэлэн абаад, газараар добтолжо ябаhан частьнуудтайгаа хоёр газарта ниилэбэ. Эдэ частьнууд хадаа 3.100 гаран буксирнэ самолёдууд болон планернүүд дээр асарагдаhан байгаа. Десантна частьнууд болбол Иссель мүрэн дээгүүр гараха 6 гэмтээгдээгүй хүүргэнүүдые эзэлээд, олон хүнүүдые плендэ абаба.

Союзнигуудай хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгын зүүн хойто оршондо Ремаген шадар союзнигуудай сэрэгүүд дайсанай үсэд шанга эсэргүүсэлтые нуга даража, тэрэнэй нэгэ хэды контратакануудые Геннефын оршондо сухарюулба. Мүнөө үедэ Ремаген шадархи союзнигуудай хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгэ болбол фронт хударaa 53 километр, утаашаа 16 километр болоод байна.

Союзнигуудай сэрэгүүд Рейнын зүүн өрьедэ Майнц ба Вормс хоёрэй хоорондо өөрынгөө хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгые үргэдхэжэ, тэрэнээ бүхэжүүлнэ. Дайсан болбол ехэ эсэргүүсэлтэ үзүүлнэгүй. Союзнигуудай сэрэгүүд Рейн мүрэн дээгүүр хүүргэ байгуулаанхай.

Саарска областьдо Рейнhээ баруугаар дайсанай эсэргүүсэлтын үлдэhэн багаханууд хэhэгүүд бүхыдөө шахуу усадхагдаба. Дайсан гансал Зигфридэй линиин нэгэ хэды бүхэжүүлмэл пунктнуудые хамгаалhаар.

Союзнигуудай сэрэгүүд Лей мөрсхаймын дэргэдэ Рейндэ хүрөөд, Карласруэhээ хойтуур Рейнын губида хэдэ хэдэн германска городуудые эзэлбэ.

Мартын 23-да союзнигуудай сэрэгүүд баруун фронт дээрэ 20.963 хүнүүдые плендэ абаба. Мартын 24-дэ союзнигуудай авиаци 10.000 гаран самолёт ниидэлгэ хэжэ, дайсанай сэрэгүүдэй ба техникын олоор байhан газарые, мүн тэрэшэлэн Везельдэхи байлдаануудай районда дайсанай бүхэжүүлмэл пунктнуудые бомбодобо. Дайсанай харгы замууд, аэродромууд болон бусад объектнүүд бомбодогдоhон байгаа.

ЛОНДОН, мартын 25. (ТАСС). 21-дэхи армейскэ бүлэгэй штабай дэргэдэ байлсадаг Рейтер агентствын онсо корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhoop, фельдмаршал Монтгомериин сэрэгүүд мартын 25-да Рейнын зүүн өрьедэ фронт хударaa 40-hөө [illegible] километр хүртэр газарта б[illegible] хэжөөд байна. Нэгэ хэ[illegible]ды пунктнуудта хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгын гүнзэгынь 10 километр хүрэнхэй. Э[illegible] частьнууд халаа десантна армиинуудтай нэгэдээд, урагшаа дабшажа ябана. Союзнигуудай б[illegible]ляаhан бүхы плацдармнууд мүнөө нэгэ плацдарма бэлгогдо[illegible]хой.

Союзнигуудай сэрэгүүд үргэн фронт дээрэ Рейные гаталан гараба

ЛОНДОН, мартын 24. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулhанай ёhoop, союзнигуудай сэрэгүүд Рурhаа хойгуур үргэн фронт дээрэ Рейные гаталан гараба. Мүн тэрэшэлэн авиадесантна армиин частьнууд Рейнын зүүн эрьедэ бууба. Түс операци хадаа союзнигуудай флот ба авиацяар дэмжэгдэhэн байна. Операцида хабаадалсаhан газарай частьнууд фельдмаршал Монтгомери гэгшын командалдаг 21-дэхи армейскэ бүлэглэлэй составта ороно.

Добтолгын урда тээ үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй бомбодолго болобо. Үлхэн утаанай ба ехэ олон тоото авиациин хушалгатайгаар союзнигуудай газарай хүсэнүүд десантна суднанууд дээрэ Рейные гаталан гараба. Энэ ашатын добтолгодо союзнигуудай уhан сэрэгэй флот шухала үүргэ дүүргэбэ.

Штабай мэдээнэй ёhoop, түс операци айхабтар амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Олон частьнууд ба ехэхэн буу зэбсэг Рейнын нүгөө талада гаргагдаhанхай. Рейнын зүүн эрьедэ хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгэ ба[illegible] гуулагдаhан байна.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23 АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отделов; партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-62 (2 зв.).

Н—0020. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.